

TALE

11. november 2010

J.nr. 2010-0017348

Beskæftigelsesministerens tale ved samråd i Arbejdsmarkedsudvalget - Samrådsspørgsmål I, J og K

Spørgsmål I

Hvordan forholder ministeren sig til Rigsrevisionens kritik af aktiveringstilbudene til matchgruppe 4 og 5, og vil ministeren på baggrund af kritikken fra Rigsrevisionen tage initiativ til, at ikke-arbejdsmarkedsparate ledige skal kunne tilbydes flere langt mere individuelt rettede tilbud, der løser andre problemer end ledighed?

Spørgsmål J

Kan ministeren bekræfte, at ikke-arbejdsmarkedsparate ledige ofte har brug for at få løst andre problemer end ledighed, og kan ministeren bekræfte, at arbejdsrettede tilbud, der ikke tager hensyn til den enkeltes tilstand og ressourcer, kan forringe den enkeltes mulighed for at komme tilbage på arbejdsmarkedet?

Spørgsmål K

Ministeren har udtalt, at den såkaldte motivationseffekt også burde have været inddraget i Rigsrevisionens analyse. Ministeren bedes dokumentere, at de ledige, der er længst fra arbejdsmarkedet får øget motivation af aktivering, der ikke virker.

Samrådstale

Jeg har fået fem spørgsmål i forlængelse af Rigsrevisionens undersøgelse af den aktive indsats for ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere. Jeg vil svare på de tre første spørgsmål i sammenhæng, og bagefter også svare samlet på spørgsmål L og M.

Hvad angår spørgsmål I, J og K, vil jeg starte med at sige, at uanset hvilke ender, oppositionen spinder over beretningen fra Rigsrevisionen, vil regeringen ikke være med til at opgive nogen.

Regeringen har hele tiden stået for det synspunkt, at når der er tale om de svageste kontanthjælpsmodtagere, er en lille tilknytning til arbejdsmarkedet bedre end ingen.

Vi mener derfor også, at der skal stilles den fornødne sociale indsats til rådighed for disse grupper. Og behandling og beskæftigelse bør gå hånd i hånd og ikke spænde ben for hinanden. Beskæftigelsesindsats, sundhedsindsats og socialindsats bør ses parallelt og tilrettelægges parallelt.

Nogle kritiserer, at vores politik er så beskæftigelsesrettet. Det er den, fordi vi fuldt og fast tror på, at det ofte kan være et vigtigt led i en social indsats, at man har noget at stå op til. At nogle har behov for, at du kommer i dag.

Loven er lavet ud fra det princip, at man ikke kan lave fordefinerede ”indsats”-kasser, afhængig af om kontanthjælpsmodtagerne er arbejdsmarkedssparate eller ej – svage eller ej. Derfor er de gældende regler sådan indrettet, at kommunerne kan tilrettelægge indsatsen, så der tages udgangspunkt i den enkeltes situation – altså i både den enkelte borgers behov og muligheder.

Lovens bestemmelser indebærer helt konkret, at kommunerne [både] kan [og skal] koordinere forskellige indsatser for personer med andre problemer end ledighed. Det kommer til udtryk ved, at:

- Kommunerne skal foretage en helhedsvurdering af den enkelte. Når der er behov for en kombineret social- og beskæftigelsesindsats, skal kommunen henvise til den relevante forvaltning,

- Sociale og sundhedsmæssige elementer kan indgå direkte i de aktive tilbud, så indsatsen målrettes den enkelte. For eksempel kan der lægges afklarende samtaler med en psykolog ind i aktive forløb.
- Den enkeltes jobplan indeholder beskæftigelsesmål og de aktive tilbud, der gives. Jobplanen kan derudover også indeholde aktiviteter målrettet personens fysiske, psykiske og sociale tilstand.

Så indsatsen kan sagtens med de eksisterende redskaber målrettes de enkelte kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed.

----- o -----

Går vi tilbage til Rigsrevisionens beretning om effekten af aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere, vil jeg holde fast i de to hovedkonklusioner, som Rigsrevisionen drager.

Den ene konklusion er en anerkendelse af det arbejde, som Beskæftigelsesministeriet har gennemført for at tilvejebringe viden om, hvilken indsats der virker overfor de ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere.

Rigsrevisionen anbefaler i den forbindelse, at vi skal fortsætte med at udbygge vores viden om, hvad der virker og ikke virker. Den anbefaling er jeg helt enig i.

Den anden konklusion er, at aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere ikke bragte dem i beskæftigelse. Konklusionen bygger på en undersøgelse af enkeltstående aktiveringstilbud tilbage i starten af 2006. Un-

dersøgelsen er gentaget i starten af 2007 med samme resultat.

Og som Rigsrevisionen også selv fremhæver, så giver beretningen ikke et samlet billede af effekten af aktivering. Undersøgelsen tager kun dele af effekterne af aktiveringen med. Og Rigsrevisionen ser alene på effekten af enkeltstående forløb, sådan som de så ud - dengang i starten af 2006 og 2007.

Den undersøgelse, Rigsrevisionens har fået foretaget, ser vi i ministeriet som et bidrag til vores arbejde med at få mere viden om, hvad der virker og ikke virker i den aktive indsats. Med det forbehold selvfølgelig, at den indsats, som Rigsrevisionen har fået undersøgt, ligger noget tilbage i tid.

----- o -----

Det er vigtigt at slå fast, at det ikke er alle effekter af den aktive indsats, som er med i analysen. Det siger jeg ikke for at prøve at tage luften ud af beretningen af politiske årsager. Det siger jeg, fordi det er fagligt korrekt.

Og det bekræfter Rigsrevisionen selv i beretningen, hvor de skriver, at hverken den såkaldte motivationseffekt eller den såkaldte sorteringseffekt er med i analysen. Det vil sige de effekter af aktive tilbud, som viser sig ved, at ledige ofte søger og får job umiddelbart før et aktivt tilbud, og at ledige afholder sig fra at søge om kontanthjælp for at undgå de medfølgende krav til blandt andet aktivering.

Disse effekter er svære at måle, og det er sikkert også grunden til, at Rigsrevisionen ikke gør det. Men disse effekter har stor betydning for den samlede effekt af en aktiv indsats.

En ny analyse fra Slotsholm viser os, at udsigten til aktive tilbud reducerer tilgangen til kontanthjælp, og en helt ny undersøgelse fra Sverige viser også, at færre bliver offentligt

forsørget og flere kommer i job som følge af udsigten til aktive tilbud.

----- o -----

Når det er sagt, må jeg desværre også erkende, at der er for mange beretninger i medierne om nyttesløs aktivering.

Derfor startede jeg allerede inden sommerferien et aktiveringstjek. Et af elementerne heri er et initiativ, der skal rette stærkere fokus på at få ikke-arbejdsmarkedsparete i aktive forløb på virksomhederne.

Og regeringen har netop indgået en aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Kristendemokraterne om generelt at sænke refusionssatserne. Aftalen indebærer blandt andet, at kommunerne ikke længere skal have 65 pct. refusion af ydelsen, når en kontanthjælpsmodtager er i tilbud. Men nu i stedet skal have 50 pct.

De lavere refusionsprocenter vil skrue op for kommunernes fokus på at få ledige tilbage i job og skrue ned for den nyttesløse aktivering.

For det andet vil kommunerne med aftalen få en refusions-sats på 50 pct., når ydelsesmodtagerne er i virksomhedsrettet aktivering og ordinær uddannelse. Men en noget lavere – nemlig 30 pct. - ved anden aktivering, f.eks. kurser og kommunale projekter, og når ydelsesmodtagerne ikke deltager i tilbud. Det vil give kommunerne et større incitament til at give en aktiv indsats på rigtige arbejdspladser.

Det skal få kommunerne til at bevæge sig væk fra de dyre kurser og kommunale projekter og hen imod virksomhedsrettede tilbud, der både er bedre og billigere. Det er til gavn for de ledige og vil give en besparelse for kommunen.